

Tillsyn enskilda avlopp i Nynäshamns kommun

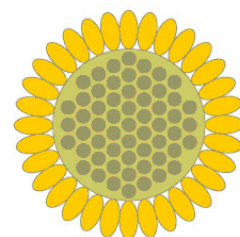
– Resultat av tillsyn 2016

RAPPORT

LANDSBYGD

2017-02-20

Lina Westman

**SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND**

136 81 Haninge
BESÖKSADRESS
Rudsjöterrassen 5
TELEFON 08-606 93 00
FAX 08-606 93 01
E-POST
miljokontoret@smohf.se
www.smohf.se

1 Inledning

1:1 Bakgrund

Alla kommuner har ett ansvar att genomföra åtgärder för att klara de miljökvalitetsnormer som fastställts för olika vattenförekomster. Förutom miljökvalitetsnormer finns även nationella och regionala miljömål. Enskilda avlopp berörs av ett flertal miljömål så som *Ingen övergödning*, *Grundvatten av god kvalitet*, *Hav i balans*, *levande kust och skärgård*, *Levande sjöar och vattendrag*. Enligt EUs ramdirektiv för vatten så ska kommuner utföra åtgärder så de enskilda avloppen i mindre grad bidrar till övergödningen av Östersjön.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är Nynäshamn, Haninge och Tyresö kommuners miljökontor. Som myndighet arbetar vi med tillsyn och ärendehandläggning inom miljölagstiftningen, där enskilda avlopp är en del.

Enskilda avloppsanordningar med dålig reningskapacitet kan vara en risk för människors hälsa om bakterier når grundvattnet. De avlopp som har dålig reningsförmåga riskerar även att förorena ytvatten samt orsaka övergödning genom att stora mängder av näringsämnen så som kväve och fosfor rinner ut. Dessa näringsämnen bidrar bland annat till algbloomning i Östersjön. Avloppsvatten innehåller även syreförbrukande ämnen, som kan bidra till syrebrist i sjöar, hav och vattendrag. För att värna om grundvattnet och ytvattnet samt minska risken för människors hälsa är det viktigt med avlopp som har bra reningsförmåga.

Förbundet inspekterar under perioden 2015-2020 ca 2000 enskilda avlopp i Nynäshamns kommun. Bakgrunden är att Nynäshamns kommun år 2013 beslutade om en VA-plan för kommunen. Där framgår det att det finns ca 4700 fastigheter som inte har kommunalt vatten och avlopp i dagsläget. Av dessa kommer 2500 fastigheter under 2017-2030 att få kommunalt avlopp. Resterade fastigheter kommer fortsatt att ha enskilda avlopp. Det är dessa resterande fastigheter som förbundet kommer att bedriva tillsyn på.

1:2 Syfte och mål

Syftet med tillsynen är att se om de befintliga enskilda avloppen uppfyller dagens miljökrav. Gör de inte det behöver de åtgärdas så att kraven uppfylls.

Målet är att minska risken för smittämnen att nå kringliggande vattenbrunnar eller badvikar samt att minska tillförseln av näringsämnen som medverkar till övergödning av vattendrag och kustvatten.

Målsättningen är att inspektera ca 2000 enskilda avlopp under perioden 2015-2020 i Nynäshamns kommun.

2. Metod

Ett urval har gjorts av vilka fastigheter som ska ingå i tillsynen 2016. Innan tillsynen exkluderade vi fastigheter som

- är obebyggda
- har nya avloppsanordningar, < 5år
- har minireningsverk
- ingår i gemensamhetsanläggningar

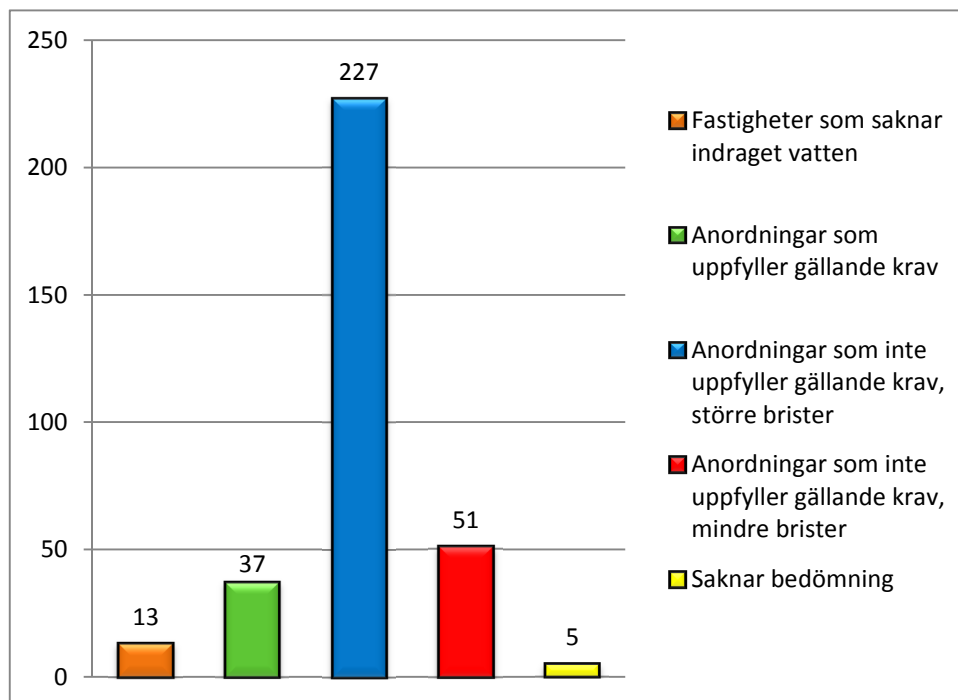
- har kommunalt vatten och avlopp
- kommer att få kommunalt vatten och avlopp

Innan tillsynen har förbundet i början av året skickat ut informationsbrev till samtliga fastighetsägare som har omfattats av tillsyn. I brevet har vi bland annat informerat om bakgrunden till tillsynen samt hur den går till. I samband med informationsbrevet har vi även skickat ut en enkät där fastighetsägarna har fått lämna information om sin avloppsanordning, dricksvattenförsörjning mm. Berörda fastighetsägare har även fått möjlighet att delta på informationsmöten om tillsynen.

Tillsynsbesök utfördes under april och maj månad. Efter tillsynen skickas ett beslut eller skrivelse med resultatet från tillsynen och en bedömning av avloppsanordningens funktion till varje fastighetsägare. För de avloppsanordningar som haft brister får fastighetsägaren ett beslut där det framgår vilka åtgärder som krävs inom en viss åtgärdstid.

3. Resultat

Under 2016 ingick enskilda avlopp i stora delar av Sorunda, från väg 225 och Rangstavägen i söder, till Söderängstorp och Stutby i norr. Svarsfrekvensen för enkäter var 72 %. Enkätsvaren har varit till god hjälp under tillsynen. 19 stycken sökte tillstånd för nytt enskilt avlopp innan inventeringen påbörjades och exkluderades därför från inventeringen. Totalt inspekterades 320 avloppsanordningar samt 13 fastigheter som saknar indraget vatten under perioden april till och med maj. Resultat av tillsynen framgår av figur 1.

Figur 1. Resultatet av tillsyn 2016, totalt

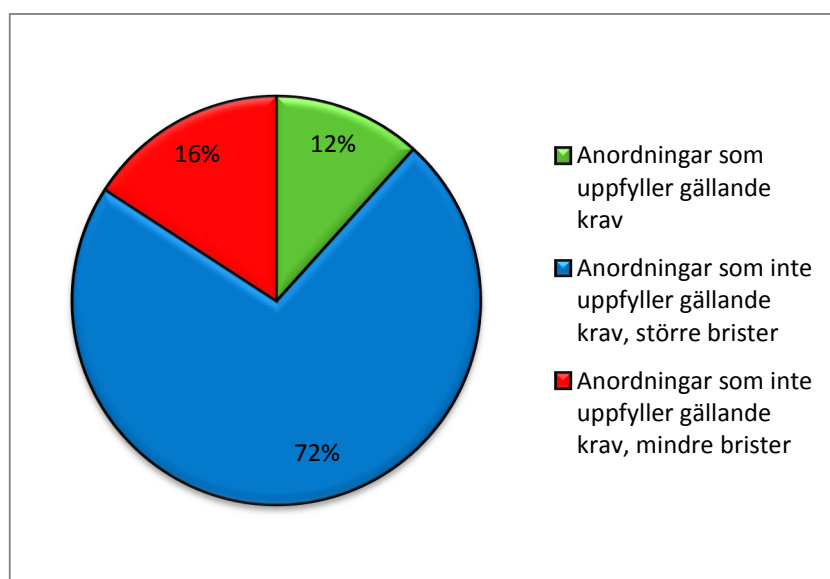
Tillsynen visade att 13 stycken fastigheter saknar indraget vatten, vilket innebär att inget krav på att det ska finnas ett enskilt avlopp ställs. 5 stycken avloppsanordningar saknar bedömning, för dessa krävs kompletterande handlingar alternativt återbesök innan slutgiltig bedömning kan ske.

Av de totalt 315 avloppsanordningar som fått en bedömning är det 37 stycken (12 %) som förbundet bedömde fungerar som avsett vad gäller reningsförmåga, dvs. uppfyller gällande krav. 278 stycken (88 %) avloppsanordningar bedömde förbundet inte uppnår fullgod reningsförmåga, dvs. uppfyller inte gällande krav. Av de avloppsanordningar som inte uppfyller gällande krav har en indelning gjorts i vilka som har större respektive mindre brister. För de med större brister krävs att delar eller hela avloppsanordningen byts ut. För de med mindre brister krävs mindre åtgärder, t.ex. tätare slamtömning eller installation av överflytnadslarm/nivåalarm till den slutna tanken.

Vanligt förekommande brister var exempelvis att det saknas efterföljande rening, mycket slam i slamavskiljare och fördelningsbrunnar eller vatten/slam i luftningsrören till den efterföljande reningen.

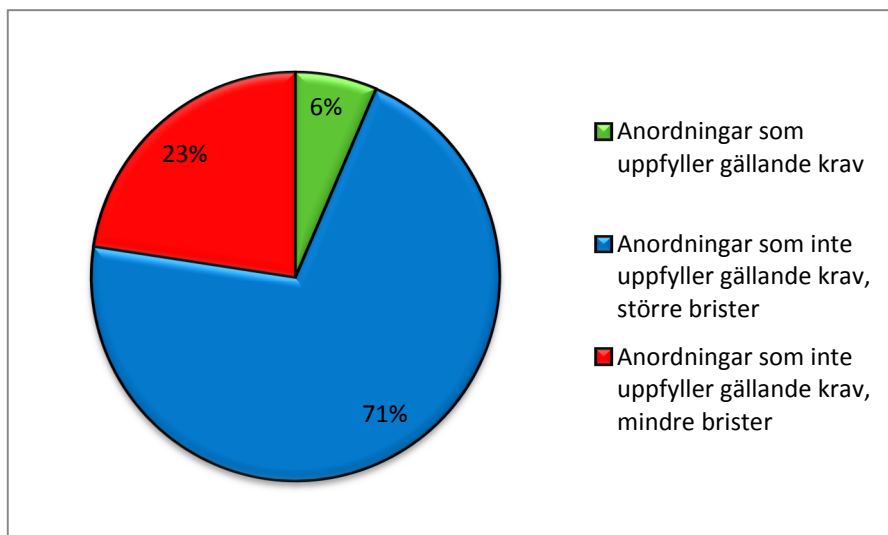
Av totalt inspekterade avloppsanordningar som fått en bedömning bestod majoriteten, 265 stycken, av avloppsanordningar för WC- och BDT-vatten med markbaserad rening, vanligen en infiltration eller markbädd. 31 stycken bestod av avloppsanordningar för WC- och BDT-vatten, där WC-vatten leds till slutna tank och BDT-vatten hanteras separat. 19 stycken hade avloppsanordningar för enbart BDT-vatten med någon typ av torr toalettlösning, t.ex. förmultningstolett.

Bland de avloppsanordningarna för WC- och BDT-vatten med markbaserad rening uppfyllde 31 stycken (12 %) gällande krav. 234 stycken (88 %) avloppsanordningar uppfyllde inte gällande krav, där den större delen av avloppsanordningarna hade större brister, 192 stycken (72 %). Resultatet återfinns i figur 2.

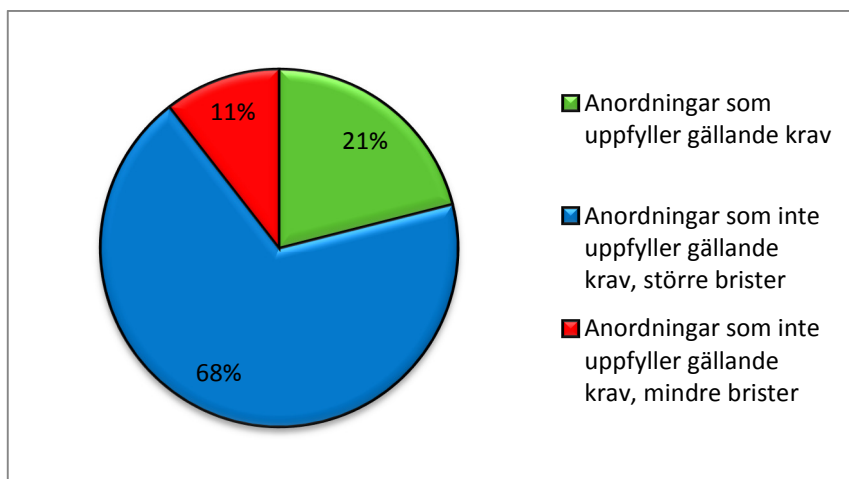
Figur 2. Resultatet av tillsyn, avloppsanordningar för WC- och BDT-vatten (markbaserad rening)

Bland avloppsanordningar för WC- och BDT-vatten med slutna tank för WC uppfyllde 2 stycken (6 %) gällande krav. 29 stycken (94 %) avloppsanordningar uppfyllde inte gällande krav. Vanligast var det med anläggningar som hade större brister. Se figur 3.

Figur 3. Resultatet av tillsyn, avloppsanordningar för WC- och BDT-vatten med sluten tank för WC

Bland avloppsanordningar för enbart BDT-vatten, uppfyllde 4 stycken (21 %) gällande krav. 15 stycken (79 %) avloppsanordningar uppfyllde inte gällande krav, se figur 4.

Figur 4. Resultatet av tillsyn, avloppsanordningar för enbart BDT-vatten

4. Slutsats

Resultatet av tillsynen, att 88 % av de avloppsanordningar vi har inspekterat inte uppfyller gällande krav, är likvärdigt med resultat från motsvarande tillsyn av enskilda avlopp som genomförts av förbundet tidigare år i Haninge och Nynäshamns kommun. Orsaken till den höga siffran tror vi beror på att det tidigare inte har bedrivits någon omfattande tillsyn av enskilda avloppen i de aktuella områdena. Det har inneburit att många avloppsanordningar inte uppfyller gällande krav. Vi kan även konstatera att många fastighetsägare inte är insatta i funktion och skötsel av sin avloppsanordning. En del av avloppsanordningarna som inspekterats i år är inte så gamla, men har ändå i vissa fall omfattande brister. Eventuellt kan detta bero på konstruktionsfel alternativt fel typ av avloppsanordning på den aktuella platsen.

Många av fastigheterna hade enbart slamavskiljare utan efterföljande rening, vilket innebär en stor risk för olägenhet för människors hälsa och miljön. Framför allt i de fall då både WC- och BDT-vatten är anslutet. Detta eftersom WC- och BDT-vatten som endast genomgått slamavskiljning innehåller mycket kväve, fosfor, syreförbrukande ämnen samt bakterier.

5. Uppföljning

Förbundet följer upp de fastigheter där förbättring av avloppsanordningen inte har skett inom utsatt åtgärdsdåtid. Vi skickar påminnelser alternativt beslutar med vite om att fastighetsägarna ska utföra åtgärder.